

Interkulturní vzdělávání učitelů primární školy

Stolinská Dominika (rec.)

Částková, Pavlína. (2014) *Interkulturní vzdělávání učitelů primární školy*. Brno: Tribun EU, s.r.o. ISBN 978-80-87658-09-3.

Snahou odborné publikace je podpora zvýšení zájmu o problematiku interkulturního vzdělávání a multikulturní výchovy. Cílová oblast je autorkou prezentována jako fenomén doby, a proto se zaměřuje na představení hlubších souvislostí, jež se k ní vztahují. Odborná kniha vznikla na základě několikaletého úsilí, a jsou v ní tedy uváděny vazby teoretických přístupů i možnosti jejich aplikačního využití.

Jak již bylo řečeno, Pavlína Částková se problematikou interkulturního vzdělávání zabývá již po dobu několika let. Vědecký titul Ph.D. získala po obhajobě disertační práce právě v dané oblasti. Odborná publikace v mnohém čerpá z jejích zkušeností, které získala při studiu v doktorském studijním programu v oboru Pedagogika na pedagogické fakultě univerzity Palackého v Olomouci, kde se konkrétně zaměřovala na řešení souboru jevů v interkulturním vzdělávání. V současnosti je odbornou asistentkou na Katedře technické a informační výchovy téže fakulty.

Celý text odborné knihy je logicky strukturován do osmi kapitol. Nejprve jsou nastavena teoretická východiska interkulturního vzdělávání, která se opírají o současnou úroveň interkulturního vzdělávání v prostředí České republiky, a dále je téma rozvíjeno v kontextu profesní přípravy učitelů primární školy.

Podíváme-li se na charakteristiku textu blíže, pak v první kapitole můžeme nalézt vymezení interkulturního vzdělávání jako předmětu vědeckovýzkumného bádání. Zde je prezentován exkurz do vědeckovýzkumné činnosti v dané oblasti v tuzemsku i zahraničí v datovém spektru od 40. let 20. století po současnost. Nalézt zde můžeme také souvztažnost s mezinárodními srovnávacími testy TIMSS a PISA (v českém prostředí pak také testy společnosti SCIO). Poukazováno je zde také na neopomenutelnou činnost neziskových

organizací, jejichž rozsáhlé aktivity v této oblasti bývají znatelně medializovány.

Druhá kapitola pak usazuje základní odborné pojmy do kontextuálních souvislostí a vysvětlují terminologickou nejednotnost případně nevhodnost některých interpretací, jež ztěžují orientaci v problematice. Následující kapitola poté zaciluje pozornost na prostředí České republiky v souvislosti s jejím demografickým vývojem. Tím je podtržena aktuálnost celé řešené problematiky.

Ve čtvrté kapitole autorka přechází k charakteristice pojetí interkulturního vzdělávání v prostředí české primární školy. Prezentuje zde proměnu kurikula na podkladě evropské vzdělávací dimenze a blíže se zaměřuje na interpretaci pojetí tematiky v souvislosti s legislativně ukotveným rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Nevyhýbá se však ani nástinu možné aplikace problematiky přímo do výchovně vzdělávacího procesu na primární škole.

V páté kapitole přibližuje didaktický koncept interkulturního vzdělávání, kdy na podkladě filosofického pojetí tematiky strukturuje cíle interkulturního vzdělávání, jejichž naplňování podporuje etapizací výchovně vzdělávacího procesu. K uplatnitelnosti těchto ne vždy pro učitele populárních prvků (které jsou však pro výchovně vzdělávací proces nezbytné) dále napomáhá návrhem vyučovacích metod, kde jsou kromě tradičních typologií uváděny také ne již tak rozšířené metody jako např. metoda *Persona dolls* vycházející z Deweyho edukační teorie *Learning by doing*, případně specifické metody doporučené autory vzdělávacích projektů jako např. *CzechKid*, *Varianty*, *Anti Bias* aj. Na tyto metody je mj. navazováno způsoby hodnocení výsledků výchovně vzdělávacího procesu. Efektivita učitelových vzdělávacích strategií je přibližována prostřednictvím nástinu kulturně-standardního a transkulturního přístupu k multikulturní výchově.

V šesté kapitole se autorka zaměřuje na osobnostní a profesní charakteristiku učitele primární školy a jeho význam pro rozvoj interkulturních kompetencí jeho žáků. Tomu by logicky mělo předcházet vlastní získání interkulturních kompetencí. Tím je dána logická návaznost následujících dvou kapitol, kde je pozornost věnována profesní přípravě učitelů v dané oblasti. Najdeme zde jak přípravu na pregraduální úrovni (kde je obsáhle uváděna úroveň dané přípravy na vysokých školách v České republice), další vzdělávání pedagogických pracovníků a kontext praktického ověření vlastních kompetencí.

Publikace v souladu s aktuální vzdělávací politikou charakterizuje koncept interkulturního vzdělávání jako jednu z nezbytných součástí přípravy žáka primární školy na život v diverzitní společnosti. Záměrem autorky nebylo podat podrobný přehled, ale spíše kontextuálně uchopit souvislosti s tématem související. Danou tematikou se v českém prostředí zabývá řada uznávaných odborníků jako např. (podle abecedy) Dana Moree, Jitka Plischke, Jan Průcha, Lenka Šulová a další, o jejichž autorské přístupy se autorka opírá.

I přes skutečnost, že odborná kniha prezentuje takový široký rámec, působí velmi čtivě a srozumitelně. Jak autorka sama uvádí, je určena odborné i ne-odborné veřejnosti, ale především učitelům a studentům učitelských oborů, kteří mají osobní i profesní zájem o problematiku.

Publikace vznikla jak v tištěné tak v elektronické podobě.